

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 38923-11-20 מדינת ישראל נ' בן אברהם ואח'

בפני **כבוד השופט עמי קובו**

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. אסף בן אברהם (אסעד זידאן)

הנאשם

גזר דין בעניינו של הנאשם 1

רקע

1. הנאשם אשר הועסק כטכנאי וסייר במערך הפיקוח האלקטרוני, הורשע בכך שניצל לרעה את תפקידו כדי לקחת שוחד מעצורים בפיקוח אלקטרוני, וסייע לאותם עצורים לצאת מהפיקוח האלקטרוני שלא כדין.
2. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן בעבירות כדלקמן:

באישום הראשון: מרמה והפרת אמונים בתאגיד, לפי סעיף 425 בחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק"); קבלת דבר במרמה בצוותא חדא (ריבוי עבירות), לפי סעיף 415 רישא יחד עם סעיף 29 בחוק; סיוע לבריחה ממשמורת חוקית (ריבוי עבירות), לפי סעיף 1)258 בחוק.

באישום השני: לקיחת שוחד, לפי סעיף 290 בחוק; קבלת דבר במרמה בצוותא חדא, לפי סעיף 415 רישא ביחד עם סעיף 29 בחוק; סיוע לבריחה ממשמורת חוקית, לפי סעיף 1)258 בחוק.

באישום השלישי: לקיחת שוחד, לפי סעיף 290 בחוק; קבלת דבר במרמה בצוותא חדא (ריבוי עבירות), לפי סעיף 415 רישא יחד עם סעיף 29 בחוק; סיוע לבריחה ממשמורת חוקית, לפי סעיף 1)258 בחוק.

באישום הרביעי: מרמה והפרת אמונים בתאגיד, לפי סעיף 425 בחוק; קבלת דבר במרמה בצוותא חדא, לפי סעיף 415 רישא ביחד עם סעיף 29 בחוק; סיוע לבריחה ממשמורת חוקית (ריבוי עבירות), לפי סעיף 1)258 בחוק.
3. על פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם הועסק כטכנאי וסייר פיקוח אלקטרוני (להלן: "פקא"ל") בחברה שהמדינה התקשרה עמה בהתאם להוראות חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996. במסגרת תפקידו היה הנאשם טכנאי בלעדי מטעם החברה באזור טייבה ובסביבה. במהלך התקופה הרלוונטית לכתב האישום,

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 38923-11-20 מדינת ישראל נ' בן אברהם ואח'

תכנון הנאשם והוציא לפועל תוכנית עבריינית לפיה ינצל את תפקידו כדי לקחת שוחד מעצורים בפיקוח אלקטרוני, באופן שבעבור כסף וטובות הנאה יסייע לאותם עצורים להתחמק מהפיקוח האלקטרוני ללא יכולת גילוי של מערך הפיקוח האלקטרוני והשב"ס.

על פי המתואר באישום הראשון, ביום 31.3.20 הנאשם 2 הועבר למעצר בפקא"ל בבית הוריו בהתאם להחלטה שיפוטית. ביום 25.5.20 קשר הנאשם עם הנאשם 2 קשר לפיו הנאשם יגיע למקום הפיקוח בו נמצא הנאשם 2 לצורך הסרת האזיק האלקטרוני מהנאשם 2 ויחברו לקרסולה של אמו של הנאשם 2 באופן שיאפשר התחמקותו של הנאשם 2 ממקום המעצר ללא גילוי. במועד זה בשעת ערב התקשר הנאשם 2 למוקד מנהלת הפקא"ל וטען בכזב לגבי האזיק ובעקבות תלונתו הגיע הנאשם למקום, ניתק את האזיק האלקטרוני מקרסולו של הנאשם 2 וחיבר אזיק אלקטרוני אחר לקרסולה של אמו, וחיבר אזיק דמה, בלתי פעיל, לנאשם 2, וזאת כדי שהנאשם 2 יוכל להתחמק באופן חופשי. לאחר הסרת האזיק האלקטרוני מקרסולו, הנאשם 2 יצא ממקום הפיקוח והסתובב ללא גילוי ובניגוד להחלטת בית המשפט. ביום 7.6.20 במסגרת חקירת אירוע ירי, כוח בילוש הגיע למקום הפיקוח ועיכב את הנאשם 2 לחקירה. כחלק מתוכנית הפעולה, אמו של הנאשם 2 קרעה את האזיק האלקטרוני שעל קרסולה כדי שישדר למשל"ט. כתוצאה מכך התקשר נציג המשל"ט לאמו של הנאשם 2 שמסרה שהנאשם 2 נלקח לחקירת משטרה. בשעת לילה הנאשם 2 שוחרר בערובה. כעבור כשעה הגיע הנאשם למקום הפיקוח וכחלק מתוכנית הקשר שלח תמונה של האזיק השבור והודיע למשל"ט שהאזיק הוחלף. כתוצאה מהדיווח נסגר הטיפול באירוע על ידי המשל"ט והנאשם חיבר את האזיק האלקטרוני מחדש לקרסולו של הנאשם 2.

ביום 15.6.20 ולאחר תאום בין הנאשם לנאשם 2 שנעשה באפליקציית ווטסאפ, התקשר הנאשם 2 למשל"ט וטען בכזב שהאזיק לוחץ לו. בתגובה לתלונתו הגיע הנאשם למקום הפיקוח, ניתק את האזיק מקרסולו של הנאשם 2 וחיבר אותו לקרסולה של אמו של הנאשם 2. הנאשם עדכן במרמה כי העביר את האזיק לרגלו השנייה של הנאשם 2. יומיים לאחר מכן פנה הנאשם 2 לנאשם בווטסאפ כדי שיחבר בחזרה את האזיק לרגלו מבלי שהדבר יתגלה למשל"ט. הנאשם 2 שבר את האזיק מרגלה של אמו בכוונה שהאירוע יקלט במשל"ט והנאשם ישלח למקום הפיקוח. הנאשם נשלח למקום, ניתק מקרסולה של אמו של הנאשם 2 את האזיק וחיבר אזיק חדש על קרסולו של הנאשם 2 במקום אזיק הדמה.

ביום 27.7.20 יצא הנאשם 2 ממקום הפיקוח לאחר שאושר לו לצאת לטיפול רפואי בעיר אלעד. הנאשם 2 נסע ביחד עם אחר לעיר אום אל פאחם ולאחר שאיחר לחזור בשעה שנקבעה, התקשר הנאשם 2 למשל"ט והודיע שהוא מתעכב בפקקי תנועה. נציג המשל"ט עדכן את הנאשם 2 שבת משפחתו מסרה גרסה אחרת לאיחור. הנאשם 2 התקשר לנאשם בבקשה לעזרתו. הנאשם הציע לו להתקשר לרופא ולבקש ממנו שיגבה את גרסת הנאשם 2 ויתאם עמו גרסה כוזבת ואף ירשום מסמך רפואי כוזב. הנאשם 2 עשה כעצתו של הנאשם.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 38923-11-20 מדינת ישראל נ' בן אברהם ואח'

על פי האישום השני, עובר ליום 28.7.20 קשר הנאשם קשר עם הנאשם 3 – עצור בפיקוח אלקטרוני בביתו בטייבה, תוכנית עבריינית לפיה הנאשם יגיע למקום הפיקוח, יסיר את האזיק מקרסולו של הנאשם 3 ויחברו לאדם אחר, באופן שיאפשר את התחמקותו של הנאשם 3 ממקום הפיקוח ללא גילוי וזאת בתמורה לתשלום. לצורך קידום התוכנית תיאמו הנאשמים שהנאשם 3 יתקשר למוקד המשל"ט, יטען שהאזיק לוחץ על רגלו וכך עשה. לאחר קבלת הקריאה של הנאשם 3, הגיע הנאשם למקום הפיקוח, הסיר את האזיק מקרסולו של הנאשם 3 ובתמורה לכך שילם הנאשם 3 לנאשם סך של 10,000 ₪ בשני צ'קים שאותם פדה הנאשם.

על פי האישום השלישי, עובר ליום 18.10.20 קשר הנאשם קשר עם אדם בשם חמוזה, תוכנית עבריינית לפיה הנאשם יגיע למקום הפיקוח שבו עצור הנאשם 4 בפיקוח אלקטרוני לצורך הסרת האזיק מקרסולו של הנאשם 4 באופן שיאפשר התחמקותו ממקום הפיקוח ללא גילוי, כדי לצאת לחתונה משפחתית. זאת בתמורה לסך של 1,500 ₪. למחרת, לאחר קבלת קריאת שירות מהנאשם 4 למשל"ט, הגיע הנאשם למקום הפיקוח והסיר את האזיק מקרסולו. הנאשם 4 יצא ממקום הפיקוח, שהה בחתונה ושב לביתו. בהתאם למוסכם ביניהם הנאשם 4 פתח קריאה נוספת במשל"ט והנאשם הגיע למקום הפיקוח והשיב את האזיק לקרסולו. בתמורה לכך שילם חמוזה לנאשם סך של 1,500 ₪ במזומן.

על פי האישום הרביעי, עובר ליום 13.6.20 קשר הנאשם קשר עם הנאשם 5 – עצור בפיקוח אלקטרוני בטייבה, תוכנית עבריינית לפיה הנאשם יגיע למקום הפיקוח לצורך הסרת האזיק באופן שיאפשר בריחתו של הנאשם 5 ממעצר בפקא"ל ללא גילוי. בעקבות הסרת האזיק מקרסולו של הנאשם 5, ברח הנאשם ממקום הפיקוח לכל הפחות 9 ימים והסתובב חופשי וללא גילוי ברחבי הארץ.

4. הצדדים הגיעו להסדר טיעון, לפיו הנאשם הודה והורשע בכתב האישום המתוקן והופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן. הוסכם כי המאשימה תעתור לעונש ראוי של 48 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס וחילוט, וכי ההגנה תהא חופשיה בטיעוניה.

5. לשם השלמת התמונה יובהר כי כתב האישום הוגש נגד חמישה נאשמים: הנאשם וארבעה נוספים. הנאשם 2 הורשע בעבירות של קבלת דבר במרמה בצוותא חדא, בריחה ממשמורת חוקית, שיבוש במהלכי משפט והפרת הוראה חוקית, ונדון במסגרת הסדר טיעון לעונש מוסכם של 12 וחצי חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך של 18,000 ₪. הנאשם 3 הורשע בעבירות של מתן שוחד, קבלת דבר במרמה בצוותא ובריחה ממשמורת חוקית ונדון במסגרת הסדר טיעון לעונש מוסכם של 26 חודשי מאסר בפועל (בחופף לעונש המאסר שאמור היה לרצות בעבודות שירות), מאסר על תנאי וקנס בסך של 25,000 ₪. הנאשם 4 הורשע בעבירות של מתן שוחד, קבלת דבר במרמה בצוותא ובריחה ממשמורת חוקית ונדון במסגרת הסדר טיעון לעונש מוסכם של 9 וחצי חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך של

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 20-11-38923 מדינת ישראל נ' בן אברהם ואח'

10,000 ₪. הנאשם 5 הורשע בעבירות של קבלת דבר במרמה בצוותא ובריחה משמורת חוקית ונדון במסגרת הסדר טיעון לעונש מוסכם של 9 וחצי חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך של 15,000 ₪.

תסקירי שירות המבחן

6. על פי תסקיר שירות המבחן, הנאשם בן 37 פרוד ואב לבן עמו חודש הקשר לאחרונה לאחר שנות נתק. סיים 12 שנות לימוד ולאחר לימודיו עבד בעבודות מזדמנות. חווה בילדותו פגיעה טראומטית. הנאשם בן למשפחה מוסלמית, החל לפני כשבע שנים הליך גיור ולאחרונה אף שינה את שמו. בעקבות מעצרו, הליך הגיור הופסק. בחמש השנים האחרונות עבד בחברת אבטחה שבמסגרתה ביצע את העבירות, ולמרות עבודתו היציבה, צבר חובות והוכרז פושט רגל. בעקבות התנגדות הוריו להליך הגיור, ניתק עמם קשר למשך מספר שנים – קשר שחודש בעקבות מעצרו.

הנאשם הופנה לשירות המבחן בחקירת מעצר, אז התרשמו כי הנאשם נטה להצגה עצמית חיובית של תפקודו תוך שהתקשה להתייחס לנסיבות מעצרו ולדפוסיו המרמתיים וכי קיים סיכון להישנות עבירות מרמה ואי עמידה בתנאים מגבילים.

הנאשם נעדר עבר פלילי. תאר הסתגלותו למעצר, השתלב בקבוצה להתמודדות במעצר ומתפקד בראש חוליה. ממידע שהתקבל מגורמי הטיפול בשב"ס נמסר כי לאורך מעצרו לא ביצע עבירות משמעת, טרם שולב בתעסוקה, חינוך או טיפול ונמצא בקשר מעקבי עם עו"ס.

ביחסו לעבירה, תאר כי אף שלאורך השנים לא חווה קושי להפעיל את סמכותו במסגרת עבודתו עם אוכלוסייה עוברת חוק, תקופה קצרה טרם העבירות נחשף לראשונה לגורמים עברייניים הקשורים בארגוני פשיעה והתנהלותם מולו היתה מאיימת. לדבריו לא הכיר את הנאשמים הנוספים מעבר להיכרות במסגרת עבודתו.

הנאשם הודה באופן חלקי בביצוע העבירות, והתקשה לקחת אחריות על נטילת שוחד. לדבריו קבלת הכספים היתה כהלוואה שאותה ביקש וכי החזירה בהמשך. הנאשם חזר ותלה את הסיבות לביצוע העבירות בתחושת חרדה שהציפה אותו באותה עת והדגיש כי הנאשמים התנהלו מולו באופן מאיים וכי חשש לפגיעה בו. **שירות המבחן התרשם שהנאשם מתקשה לקחת אחריות לביצוע העבירות, על התכנון והחזרתיות שבהן ועל התנהלותו המרמטית כמו גם על הרווח שעמד בצד התנהלותו.** הנאשם ביטא הבנה ברמה ראשונית לבעייתיות במעשיו ולדבריו כיום מבין את הפגיעה הרחבה של מעשיו והסיכון שהעמיד אחרים.

בסיכום התרשם שירות המבחן כי הנאשם הצליח להסתגל למסגרות חייו לאורך השנים ותפקד באופן יציב. לצד זאת, ככל הנראה לנוכח פגיעות טראומטיות, התמודד מגיל צעיר עם קשיים רגשיים שהשפיעו על תפקודו. בנוסף התקשה לפתח תחושת שייכות למשפחתו ולחברה בה התפתח. יחסיו עם משפחתו מורכבים והוא חווה חוסר מסוגלות נוכח אי עמידה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 38923-11-20 מדינת ישראל נ' בן אברהם ואח'

בציפיות משפחתו. הנאשם ניתק קשריו עם משפחתו ועבר תהליך גיור, כאשר להערכת שירות המבחן הוא מתמודד עם שאלות זהות ומשמעות שהשפיעו על מצבו הרגשי ועל קשריו עם אחרים. ביחסו לעבירות, הודה באופן חלקי בלבד, נטה לצמצם כל הקשור להתנהלותו באותה תקופה והתקשה להתייחס לדפוסיו המרמתיים. להערכת שירות המבחן ברקע לביצוע העבירות עומדים קשיים רגשיים, דפוסי מרמה והעמקת קשריו השוליים באותה התקופה. בנוסף היה ממוקד בצרכיו מבלי ששקל את השלכות מעשיו. כגורמי סיכון מנה שירות המבחן את דפוסי המרמה באישיותו, נטייה לחיפוש אחר הערכת סביבתו, רווח כלכלי מהיר וקשיים בוויסות דחפים, היותו בהליך הדרדרות והעמקת קשרים שוליים באותה התקופה והיעדר גורמי תמיכה בסביבתו. כגורמי סיכוי לשיקום מנה שירות המבחן את ההתרשמות כי המעצר היווה גורם מרתיע עבורו והמוטיבציה שמבטא לקיום חיים נורמטיביים לאחר שחרורו.

הנאשם נערך לריצוי עונש מאסר וביטא רצון להשתלב בטיפול שיסייע להמשך תפקוד נורמטיבי לאחר המאסר. שירות המבחן נמנע מהמלצה שיקומית בעניינו, אך המליץ כי בשב"ס ישקלו את שילובו בטיפול.

ראיות לעונש

7. **חוות דעת פסיכו-סוציאלית קרימינולוגית** מיום 30.9.21 שנערכה על ידי הגב' מראם עאזם-נאשף, עו"ס וקרימינולוגית (נע/1) – חוות הדעת מפרטת את תולדותיו ופגיעה שחוה בילדותו. הנאשם הודה בביצוע העבירות והביע חרטה והבנה בדבר חומרת מעשיו, הסביר כי ברקע לעבירות חוסר יכולתו להציב גבולות לאנשים שאותם הוא חווה כחזקים ממנו וזאת על רקע פגיעה בו בעבר. הוא קושר את ביצוע העבירות למאפיין אישיותי ודפוס טראומטי שפיתח, שבעקבותיו הוא עשוי לחוש בסכנה ובהלה גם במקרים שאובייקטיבית אינם מאיימים. לדבריו, בחוויה שלו שותפיו לעבירה היו דמויות חזקות מאוד ולכן אילו היה מסרב היתה סכנה לחייו. להערכת עורכת חוות הדעת, הדינאמיקה שהכשירה את הקרקע לביצוע העבירות ניזונה מעיוותי חשיבה ודפוסי אישיותו שמאפיינים אנשים הסובלים מהפרעת דחק פוסט טראומטית. כגורמי סיכון שעמדו בבסיס התנהגותו חשד שסובל מהפרעה פוסט טראומטית בעקבות פגיעה מוקדמת, דימוי עצמי נמוך, עיוותי חשיבה ונטייה לחשיבה קורבנית. הנאשם פועל באופן אימפולסיבי, ובחוסר יכולת להציב גבולות לאנשים שנחווים על ידו כחזקים ממנו, ובהתנהגות כלכלית בעייתית עד לכדי פשיטת רגל. גורמי הסיכוי כוללים התרשמות שלא קיימים דפוסי עברייניים מושרשים וכי העבירות בוצעו על רקע מצוקה רגשית והיעדר כלים, תובנותיו לגבי מאפייניו המכשילים, מודעות לחומרת מעשיו ונטילת אחריות, נכונותו להשתלב בטיפול מעמיק, היעדר עבר פלילי, משפחה תומכת והציבות התעסוקתית שגילה לאורך השנים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 38923-11-20 מדינת ישראל נ' בן אברהם ואח'

- להערכת עורכת חוות הדעת, טיפול ייעודי בעניין הפגיעה שחוזה לצד טיפול ייעודי בעבירות שביצע, יש בכוחו לשנות את דפוסי חשיבותו ומאפייני אישיותו ובכך להפחית את הסיכון במצבו. הנאשם גילה הבנה באשר לנזקקותו הטיפולית ולצורך בשיקום.
8. אסופת מסמכים רפואיים (נע/2) – הכוללת סיכום ביקור במרפאת ריאות מיום 3.8.21; סיכום רפואי מקופת החולים מיום 26.4.21; דוח פיענוח בדיקת CT מיום 15.8.18 שבו הומלץ על המשך מעקב בעוד 6 חודשים; תוצאות צילום חזה מיום 3.6.20; ממצאי בדיקת CT מיום 16.10.18; סיכום ביקור במכון ריאות מיום 7.2.19; סיכומי ביקור במועדים שונים בקופת החולים.
9. אסופת מסמכים הכוללים צילום תעודת מתנדב במשמר האזרחי, תעודת אוכף מעבר מבצעי בחברה פרטית, רישיון לנשיאת כלי ירי ותעודת גובה מס הוצאה לפועל בעיריית חדרה. כמו כן דוח תיקים לחייב מטעם רשות האכיפה והגבייה מיום 30.12.21, בקשה להסדרת חוב מבנק לאומי מיום 29.11.21, אישור רפואי מיום 21.11.21 מרופא בקופת החולים ממנו עולה שידוע מזה מספר שנים על יתר לחץ דם ועודף שומנים בדם, כולסטרול מוגבר. מגיל ילדות ידוע על בעיות בכליה. נמצא בבירור ריאות ובמעקב במרפאת ריאות עקב קשיי נשימה.
10. תעודות הערכה: תעודת מצטיין שנת 2009 על סיוע למש"ק זמר בתחומי מניעה, הסברה ופעילות קהילתית; תעודת הערכה ממפקד משטרת טייבה על פעילותו כמתנדב באירוע פלילי משנת 2004; תעודת הערכה ממשטרת טייבה על פעילותיו בפינוי תושבים בשנת 2011.

טיעוני הצדדים

11. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד טובי הראל, הנאשם הורשע לאחר הליך גישור כאשר התיק כבר היה קבוע לשמיעת ראיות. הנאשם פעל מול יתר הנאשמים בכתב האישום באופן שאפשר להם לצאת מהפיקוח האלקטרוני ללא גילוי ובצורה מתוחכמת. הוא הנחה את הנאשמים לפתוח קריאות שווא כדי שיובילו לכך שהוא יישלח למקום הפיקוח ותהיה לו אפשרות לטפל באזיק ולאפשר לעצורים בפקא"ל לנוע באופן חופשי. הערכים המוגנים שנפגעו בעבירה כוללים סכנה לביטחון הציבור, ולא בכדי כל הנאשמים בתיק נעצרו עד תום ההליכים, בשונה מתיקי שוחד אחרים. הנאשם יצר סיכון בעת ששיתף פעולה עם מספר הנאשמים האחרים – עבריינים, שהיו בסטטוס של עצורים בפקא"ל, ולמעשה אפשר להם להסתובב באופן חופשי תוך סיכון הציבור. לא מדובר בסכנה פוטנציאלית, אלא בנאשמים שבתי המשפט קבעו שהם מסכנים את ביטחון הציבור. הנאשם פגע באמון ואפשר לאותם נאשמים להמשיך לסכן את הציבור. פגיעה נוספת קשורה למאפייני תיקי השחיתות – עבירות השוחד מובילות לפגיעה קשה של אמון הציבור בשלטון ובעובדי הציבור, מעוררות ספקנות של הציבור כלפי כלל עובדי הציבור תוך הותרת כתם על יושרתם. הפן הנוסף הוא פגיעה באמון שרוכש בית המשפט במערכת הפקא"ל, ובכך שהחלטותיו ייושמו. מעשיו של הנאשם "טימאוו" את מערכת בתי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 38923-11-20 מדינת ישראל נ' בן אברהם ואח'

המשפט, כאשר הנאשם רימה את בתי המשפט וגרם לכך ששופטים בהליכי מעצר יאלצו לחשוש שהחלטתם לא תיושם.

במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה – לעבירות קדם תכנון, מדובר בפעולות הדורשות תיאום ותכנון קפדני כדי להוציא לפעול את התוכנית העבריינית של התחמקות ממעצר בפקא"ל. חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירות היה גדול יותר מחלקם של יתר הנאשמים. כל אחד מיתר הנאשמים ביצע את העבירות מול הנאשם, והוא היה שותף של כל אחד מהם. בין יתר הנאשמים אין כל קשר. הנזק הפוטנציאלי בעבירה הוא לביטחון הציבור בכך שאותם עצורים מסתובבים חופשי ללא פיקוח. הסיבה שהביאה את הנאשם לבצע את העבירות היא בצע כסף. טענת הנאשם בפני שירות המבחן כאילו היה מאוים מהנאשמים האחרים אינה יכולה להיטען בשלב זה. מדובר בתיק שוחד של שומר סף ביטחוני. החומרה היתרה בקבלת השוחד במקרה זה היא ביצירת סיכון ממשי. אמנם התקופה בה התרחשו העבירות אינה ממושכת, אך גם בתקופה קצרה זו הנאשם ביצע את המעשים מול ארבעה עבריינים עצורים בפקא"ל, בתמורה לבצע כסף. לפיכך יש לראות בכך אירוע אחד. המאשימה עתרה למתחם עונש הנע בין 4 ל-7 שנות מאסר בפועל.

מבחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה – הנאשם לא שיתף פעולה בחקירה. מתסקיר שירות המבחן עלה שחרף הודאתו, הוא ממזער ממעשיו, ולקיחת האחריות מצדו אינה מלאה. הנאשם טען שמעשה השוחד היה הלוואה בלבד. שירות המבחן לא בא בהמלצה שיקומית. לנאשם אין הרשעות קודמות, אך בעבירות שוחד על פי רוב נאשמים הם ללא עבר פלילי, ולכן יש לתת לכך משקל נמוך. הפרמטרים המרכזיים בעבירות השוחד הם שיתוף הפעולה עם רשויות אכיפת החוק, נטילת אחריות מלאה וחרטה ומאמץ לתיקון הנזק. במקרה זה, אף אחד מהם לא התקיים. הדבר היחיד שניתן לזקוף לזכותו הוא הודאתו וחוסכו בזמן שיפוטי. לפיכך עתרה המאשימה למקם את עונשו של הנאשם בשליש התחתון של מתחם העונש ולהטיל על הנאשם עונש של 4 שנות מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי. באשר לקנס, כיוון שהנאשם הוא לוקח השוחד, הרכיב הכספי צריך להיות משמעותי וגבוה יותר מהקנסות שהוטלו על יתר הנאשמים. המאשימה עתרה לקנס של 50,000 ₪ ולחילוט של 2,000 ₪ שנתפסו.

12. לטענת ב"כ הנאשם, עו"ד איהאב גילגול, הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה וחסך זמן שיפוטי יקר. באשר לטענה על היעדר שיתוף פעולה בעת החקירה, הרי שהנאשם לא יכול היה לשתף פעולה עם חוקריו כאשר בחדר לידו נמצאים חשודים אחרים בעלי הרשעות קודמות. הוא מאוד רצה לשתף פעולה אך הוא העדיף שלא לעשות כן, בשל חששו מפניהם. מדובר בנאשם בן 37, ללא הרשעות קודמות, התנדב בגיל צעיר למשטרת ישראל, כך למעלה מעשרים שנה. הוא היה חמוש בשל היותו מתנדב במשטרה, שירת בגזרות הכי קשות באיו"ש וסיכן את חייו לא אחת. טרם מעצרו היה בעיצומו של הליך גיור אשר נגדע בשל המעצר. לנאשם יש

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 38923-11-20 מדינת ישראל נ' בן אברהם ואח'

תכונות טובות של נתינה וחשיפת עצמו לסיכונים למען הזולת. הנאשם נוצל על ידי גורמים עברייניים הקשורים לארגוני פשע. למרות אישיותו, המתיימרת להיות חזקה והיותו מתנדב במשטרה, התנהלותו מובנת על רקע האמור בתסקיר לעניין פגיעה מוקדמת. לאחר הפגיעה הוא לא יכול היה להיות יותר באותה החברה שפגעה בו, והוא החליט להתגייר. הכניעה לארגון הפשיעה היתה לאור הפגיעה שחווה, וכפי שעולה בתסקיר הוא חווה טראומה ולא עבר טיפול בעניין זה. מכאן החלה הסתבכותו. מעשיו אינם רק עבור בצע כסף. באשר לנזק הצפוי, הנאשמים האחרים לא ביצעו עבירות נוספת בזמנים שבהם הם יצאו ממקום הפיקוח, כך שלא נגרם נזק. המניע לביצוע העבירה הוא ההשפעה והפחד הנוראי שחווה מאותם גורמים עוינים. הנאשם עבד בחברה פרטית הנותנת שירותים לשב"ס, כך שהנסיבות שונות ממצבים בהם לוקח השוחד הוא שוטר או סוהר.

מאז מעצרו סובל הנאשם מכאבים שלא ידע להסבירם ובהמשך הוא עבר סדרת בדיקות בבית החולים והתגלה שיש לו גידול, אשר לא ידוע אם הוא שפיר או ממאיר. ההגנה עתרה להסתפק ב-14 חודשי מעצרו. באשר לקנס, נסיבות חייו והחובות שאליהם נקלע לא יאפשרו לו לשלם את הקנס אשר לו עתרה המאשימה. לאור נסיבותיו של הנאשם ולכך שלא נגרם נזק בעבירה, עתרה ההגנה להסתפק בקנס מינימלי. אין התנגדות לחילוט.

13. הנאשם טען כי הוא מבקש סליחה מהנפש ומהגוף שלו וכן ממערכת המשפט. הוא לא התכוון להגיע למקומות כאלה. במהלך 14 חודשי המעצר היה לו מאוד קשה, השתתף בקבוצות טיפוליות, עבד ועבר דרך ארוכה. לא יגיע למקומות כאלה בעתיד.

דיון והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

14. כתב האישום אוחד בארבעה אישומים בגין עבירות שבוצעו במהלך שנת 2020. בין העבירות קיים קשר ענייני הדוק, תוך קירבה של זמן ומקום, ומכאן שיש לראותם כאירוע אחד, כפי שאף הסכימו הצדדים, ולקבוע בגינו **מתחם עונש הולם אחד**.

הערכים החברתיים אשר נפגעו בעבירת השוחד הם הגנה על תקינות הפעילות של השירות הציבורי, פגיעה בטוהר המידות ואמון הציבור בשירות הציבורי. חומרה יתרה קיימת בעבירה של סיוע לבריחה ממשמורת חוקית, ממנה עולה פגיעה משמעותית בערכים של ביטחון הציבור ובטוהר ההליך השיפוטי. הנאשם שימש עובד בתאגיד המספק שירות לציבור. הוא עבד בחברה פרטית הנותנת שירות לשב"ס בהתאם לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), תשנ"ו-1996, ובתפקידו זה הוא היה חלק ממערך אכיפת החוק. במסגרת תפקידו הפר הנאשם ברגל גסה את האמון שניתן בו כטכנאי וסייר של הפיקוח האלקטרוני, תוך התנהלות שיטתית של נטילת שוחד וסיוע לעצורים בפיקוח אלקטרוני לעזוב את מקום הפיקוח שעליו הורה בית המשפט.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 38923-11-20 מדינת ישראל נ' בן אברהם ואח'

נפגע העבירה של השחיתות הציבורית הוא הציבור בכללותו, ולעבירה השלכות שליליות רחבות ועמוקות במישור החברתי, המוסרי והכלכלי. בעבירות השחיתות השונות קיים גרעין משותף של ניצול לרעה של התפקיד או המעמד הציבורי לשם הפקת טובת הנאה לנאשם, תוך הפרת חובת הנאמנות לציבור, ובכך חומרתן. בית המשפט העליון עמד פעמים רבות על חשיבות הערכים המוגנים והשלכות הפגיעה בערכים אלה על הציבור כולו וכן על הצורך בענישה מחמירה כלפי עובדי ציבור שחטאו בשחיתות, המתחייבת לא רק בשל חומרת העבירות והשלכותיהן אלא גם בגין הקושי הטבעי בגיליון. בעניין זה ראו: רע"פ 3292/15 **לחיאני נ' מדינת ישראל** (17.11.15), ע"פ 3927/16 **מדינת ישראל נ' בר-זיו** (23.2.17), ע"פ 3295/15 **מדינת ישראל נ' גפסו** (31.3.16) ובע"פ 267/13 **מדינת ישראל נ' לוי** (23.6.13).

באשר לחומרת עבירות השוחד על ידי עובדי ציבור, ובפרט אלה המשרתים במערכת אכיפת החוק, קבע בית המשפט העליון, מפי כב' השופט ג' קרא, בע"פ 864/19 **מדינת ישראל נ' חינאוי** (10.7.19) את הדברים הבאים:

"אין צורך להכביר מילים אודות החומרה היתרה של עבירת השוחד, כעבירה המכרסמת בתקינות המינהל והמסמלת שחיתות מערכתית... כפי שנקבע לא אחת, תשלום שוחד לשוטרים הוא מסימני ההיכר של מדינות עולם שלישי... בית משפט זה חזר והדגיש כי יש להחמיר עם מבצעי עבירות השוחד ולמצות עימם את הדין כדי להעביר מסר חד וברור לשמירה על טוהר המידות ועל מנת להרתיעם".

15. על חומרת עבירת לקיחת השוחד ניתן ללמוד מהעונש המרבי הקבוע בצדה העומד על 10 שנות מאסר, לאחר שהוחמר מעונש של 7 שנות מאסר (ראו תיקון 103 בחוק העונשין, התש"ע-2010, ס"ח 2225). תיקון זה בחוק העונשין העביר את הסמכות העניינית לדון בעבירת לקיחת השוחד מבית משפט השלום לבית המשפט המחוזי, ובכך ביטא המחוקק את החומרה הרבה שבעבירת לקיחת השוחד. ההחמרה בעונש המרבי נועדה לבטא את החומרה הנודעת ללקיחת השוחד, שהיא עבירת שחיתות המצויה במדרג החומרה הגבוה ביותר. העונש בגין לקיחת השוחד חמור אף יותר מהעונש בגין מתן שוחד, בשל העובדה שלוקח השוחד הוא עובד ציבור, נאמן הציבור, שאמור במסגרת תפקידו לעשות אך ורק לטובת הציבור, ובלקיחת השוחד מועל בתפקידו ובאמון שניתן בו, תוך פגיעה בציבור (ראו גם מאור אבן חן, **עבירות השוחד**, עמ' 287-289 [2017]).

16. בחינת **מידת הפגיעה בערך המוגן** מובילה למסקנה כי הפגיעה היא ברף בינוני-גבוה וזאת נוכח החזרתיות שבביצוע העבירות מול גורמים עברייניים שונים. אמנם סכומי הכסף שלקח הנאשם אינם גבוהים (כ-11,500 ₪) ובאישומים הראשון והרביעי כלל לא הורשע הנאשם בלקיחת שוחד, ואולם החומרה נעוצה בכך שבמעשיו בכל האישומים סיכל הנאשם קיומן של

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 38923-11-20 מדינת ישראל נ' בן אברהם ואח'

החלטות שיפוטיות ואפשר לעצורים בפקא"ל לצאת ממקום מעצרם ללא פיקוח ובקרה ובכך העמיד את הציבור בסיכון לפגיעה. במעשים אלה מעל הנאשם בתפקידו וסטה מן השורה.

17. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, יש לתת את הדעת לכך שלעבירות קדם תכנון. בכל אחד מהאישומים תכנן הנאשם והוציא לפועל תוכנית עבריינית עם גורם אחר. העבירות הצריכו תכנון ותאום עם כל אחד מהנאשמים האחרים ומתן הנחיות שיאפשרו את ביצוע העבירות. הנאשם בהיותו סייר וטכנאי של חברה שהתקשרה עם המדינה לשם אספקה והפעלת אמצעי הפיקוח האלקטרוני, קשר עם כל אחד מהנאשמים האחרים תוכנית עבריינית לפיה יגיע הנאשם למקום הפיקוח לצורך הורדת האזיק מקרסולם של הנאשמים האחרים, יחברו לאדם אחר השוהה במקום הפיקוח ובאופן זה יאפשר לנאשמים האחרים לצאת ממקום הפיקוח ללא גילוי. כך הנאשם פעל מול הנאשם 2, הגיע למקום הפיקוח, הסיר את האזיק מקרסולו והעבירו לקרסולה של אמו של הנאשם 2 וכדי לאפשר את התחמקותו של הנאשם 2 ולהקשות על חשיפת המעשה, הנאשם חיבר לו אזיק דמה שאינו פעיל. בהמשך חיבר את האזיק מחדש ודיווח דווח שקרי למש"ט. לאחר מכן, החליף פעם נוספת את האזיק והעבירו לאם הנאשם 2 ובחזרה לקרסולו ואף תדרך את הנאשם 2 כיצד לרמות את המש"ט לאחר שאיחר לשוב מחלון מאושר. הנאשם פעל באופן דומה גם מול הנאשמים 3-5 כאשר הגיע למקום הפיקוח, הסיר מקרסולם את האזיק האלקטרוני ואפשר להם לצאת ממקום הפיקוח ללא גילוי. בשני מקרים (אישום 2 ו-3) לקח הנאשם שוחד בתמורה למעשיו. חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירות הוא מרכזי – הוא מחולל העבירות והוא הציר המרכזי הקושר קשר עם כל אחד מהאחרים ומבצע עמם את העבירות. טענת ההגנה כי הנאשם אוים ולמעשה הופעל על ידי הנאשמים האחרים לא הוכחה ואף אינה מתיישבת עם עובדות כתב האישום. זאת אף בשים לב לכך שמדובר בארבעה אישומים שונים, כל אחד בוצע מול נאשם אחר, מבלי שהוכח קשר כלשהו בין הנאשמים האחרים לבין עצמם. העובדה שמדובר בארבעה אישומים שונים מול נאשמים שונים מעידה שאין המדובר במעידה חד פעמית.

הנזק מביצוע עבירות שוחד, מרמה והפרת אמונים הוא בעיקרו פגיעה באמון הציבור במוסדות השלטון ובפעילות התקינה כמו גם ביישום החלטות שיפוטיות. בגין מעשיו של הנאשם, ארבעה נאשמים אשר נעצרו בפיקוח אלקטרוני נוכח מסוכנותם לציבור, הסתובבו בחופשיות וללא פיקוח באופן שהעמיד את הציבור בסיכון לפגיעה.

הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירות הן בצע כסף ולהערכת שירות המבחן גם קשייו הרגשיים, דפוסי מרמה, צרכי שייכות וקשרים שוליים.

18. בבחינת מדיניות הענישה הנוהגת יש לתת את הדעת לכך שמדיניות הענישה, כפי ששב וקבע בית המשפט העליון, מבכרת את האינטרס הציבורי בשמירה על טוהר המידות במינהל הציבורי, על פני שיקולים אחרים, והיא של ענישה מחמירה הכוללת רכיב משמעותי של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח (בעניין זה ראו: בע"פ 3295/15 מדינת ישראל נ' גבסו [31.3.16],

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 20-11-38923 מדינת ישראל נ' בן אברהם ואח'

ע"פ 3927/16 **מדינת ישראל נ' בר-זיו** [23.2.17]. לקיחת שוחד כשלעצמה, גם מבלי שנלווית אליה סטייה מן השורה בתמורה לכספי השוחד, מצדיקה ענישה מחמירה, והדברים נכונים מקל וחומר במקרים שבהם נלוותה לשוחד גם סטייה מן השורה (ע"פ 864/19 **מדינת ישראל נ' חינאוי** [10.7.19]).

19. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשי מאסר במנעד רחב כמפורט להלן:

א. בע"פ 864/19 **מדינת ישראל נ' חינאוי** (10.7.19), קיבל בית המשפט העליון ערעור מדינה על קולת עונשו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של לקיחת שוחד, קבלת דבר במרמה והפרת אמונים. הנאשם שירת כראש צוות חוקרי מרכז שירות לאזרח במשטרה, פנה בהזדמנויות רבות לאזרחים עמם בא במגע מתוקף תפקידו כחוקר ויצר עמם יחסי שוחד, תוך שביקש וקיבל מהם טובות הנאה כספיות ואחרות במקביל להתערבותו בעניינם. במסגרת זו הציג הנאשם בפני האזרחים מצג שווא לפיו הוא סובל ממצב רפואי מורכב אשר שימש אותו לעיתים בדרישתו לשוחד מהאזרחים ולעיתים כרמייה כדי לקבל תרומות שלא כדין. נקבע כי סכומי השוחד לא היו גבוהים ובמרבית המקרים לא היתה לנאשם השפעה ממשית על קבלת ההחלטות והוא מסר מידע שהיה מתקבל ממילא. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין 24 חודשי מאסר ועד ל-6 שנות מאסר בפועל**. הנאשם פוטר משירותו במשטרה, מצבו הרפואי הדרדר ושירות המבחן בא בהמלצה שיקומית בעניינו, נדון לעונש של 30 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון קבע כי העונש אינו מתיישב עם מלוא חומרת מעשיו והחמיר בעונשו לעונש של **42 חודשי מאסר בפועל**.

ב. בע"פ 6845/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (1.9.15), דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע על פי הודאתו בעבירות של לקיחת שוחד, קשירת קשר לפשע, הפרת אמונים וניסיון להכנסת חפץ אסור לבית הסוהר. הנאשם שירת כסוהר בבית הסוהר באגף אסירים ביטחוניים, פנה לאחד האסירים והציע לו להבריח עבורו מכשיר טלפון נייד בתמורה לסכום כסף. הנאשם הגיע לשערי בית הסוהר כשעל גופו ובתיקו מוסתרים מכשירי טלפון, כרטיסי סים ומטענים, אולם התנהגותו עוררה חשד והוא נתפס. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין 2 ל-5 שנות מאסר בפועל** והשית על הנאשם, צעיר בעל נסיבות חיים מורכבות, **עונש של 30 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט העליון הפנה לחומרת העבירה וקבע כי מתחם העונש והעונש שהושת על הנאשם ראויים.

ג. בע"פ 1549/18 **משיח נ' מדינת ישראל** (23.7.18), דחה בית המשפט העליון ערעור נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של לקיחת שוחד, זיוף מסמך, מרמה והפרת אמונים. הנאשם, קצין משטרה במשטרת התנועה, ובמסגרת תפקידו הוענקו לו

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 20-11-38923 מדינת ישראל נ' בן אברהם ואח'

סמכויות פסילה מנהלית של רישיון נהיגה, איסור שימוש בכלי רכב ונטילת רישיון רכב. הנאשם קיים מערכת יחסים שוחדית עם שני אזרחים (האחד מתווך השוחד והשני נותן השוחד), במסגרתה בהזדמנויות שונות פעל לבקשתם בניגוד לדין והשיב לנהגים שביצעו עבירות תנועה חמורות את רישיון הנהיגה או את רישיון הרכב וזאת בתמורה לטובות הנאה שקיבל (סכום כסף לא גבוה ומוצרים שונים). במקרים נוספים פנה לקציני משטרה בכירים בבקשות להקל בעניינם של נהגים. בנוסף נענה לפניית להקל עם נהגים המקורבים לפונים שביצעו עבירות תנועה. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל**. הנאשם ללא עבר פלילי, שתורם לחברה, נדון לעונש של **24 חודשי מאסר בפועל** לצד ענישה נלווית (ראו גם ת"פ (מחוזי חי')-45690-02-14 **מדינת ישראל נ' משיח** [11.1.18]).

ד. בע"פ 8758/15 **כרמל נ' מדינת ישראל** (23.3.16), דחה בית המשפט העליון ערעור נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של שוחד, מרמה והפרת אמונים. הנאשם ניצל את תפקידו כקצין מתנדבים במשמר הגבול וקיבל מאזרחים שוחד בחמישה מקרים בתמורה להבטחתו לסגירת התיקים הפליליים נגדם או להבטחת הנפקת אישורי כניסה לישראל לתושבי הרשות הפלסטינית. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין שנה ל-4 שנות מאסר בפועל**. הנאשם פוטר מעבודתו במשטרה ומצבו הרפואי והנפשי הדרדר, נדון לעונש של **18 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט העליון הפנה לחומרת עבירת השוחד ולמדיניות הענישה ודחה את הערעור על חומרת העונש.

ה. ע"פ 9598/16 **קטיש נ' מדינת ישראל** (13.7.17), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של לקיחת שוחד, קשירת קשר לפשע, הספקת סם מסוכן, והכנסת חפץ אסור מסוכן לבית הסוהר. הנאשם שירת כסוהר בבית סוהר, נענה לפניית אסיר לקבלת שוחד תמורת החדרת חפצים אסורים וסם לתוך כלי בית הסוהר, לאחר שאוים על ידי האסיר. הנאשם החדיר לבית הסוהר תמורת שוחד מאות גרמים של סם מסוג קנאביס, פרטי לבוש, כסף מזומן וכדורים מסוגים שונים. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין 20 ל-54 חודשי מאסר בפועל** והשית על הנאשם עונש של **18 חודשי מאסר בפועל**, תוך חריגה מהמתחם משיקולי שיקום. בית המשפט העליון קבע כי העונש שהוטל על הנאשם נוטה לקולא ודחה את הערעור.

ו. בת"פ (מחוזי חי') 7277-02-19 **מדינת ישראל נ' יוסף** (16.7.19), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירות של לקיחת שוחד, קבלת דבר במרמה והפרת האמונים. הנאשם שימש בתפקיד רכז מודיעין במשטרה ובמסגרת תפקידו בא במגע עם מקורות משטרתיים. על פי האישום הראשון הנאשם לקח ממקור מודיעיני שוחד בסך של 20,000 ₪ ומוצרים שונים וסייע לו להשתחרר מאכיפה בגין הסעת שבי"ח במספר הזדמנויות. על פי האישום השני קיבל הנאשם במרמה ממקור מודיעיני אחר תוך הפרת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 38923-11-20 מדינת ישראל נ' בן אברהם ואח'

אמונים מוצרים שונים ללא תמורה. בית המשפט קבע **מתחם עונש לאישום השוחד הנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל** ולאישום המרמה והפרת אמונים קבע מתחם הנע בין 10 ל-16 חודשי מאסר בפועל. הנאשם נשוי ואב לילדים שהציג תעודות הערכה על תרומתו לחברה נדון לעונש של **34 חודשי מאסר בפועל**.

ז. בת"פ (מחוזי חי') 7132-05-16 **מדינת ישראל נ' קדוש** (9.5.18), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירות של שוחד. הנאשם שימש כרכז מודיעין במשטרה ובמסגרת תפקידו היתה לו גישה למערכת המחשב המשטרתית, ומידע אודות פעילות משטרתית. הנאשם מסר לגורמים שונים מידע משטרתית תוך שהציג בפני אותם גורמים מצג שווא לפיו הוא יכול לוודא שלא תתבצע פעילות אכיפה בעסקיהם, וזאת בתמורה לשוחד כספי ומיני. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 20 ל-44 חודשי מאסר בפועל**. הנאשם פוטר מהשירות ומצבו הכלכלי והמשפחתי מורכבים, נדון לעונש של **21 חודשי מאסר בפועל**.

20. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 ג'), אני קובע כי **מתחם העונש ההולם הוא החל מ-30 ועד ל-60 חודשי מאסר בפועל**.

21. במקרה דנן, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים חריגה מהמתחם, לחומרה או לקולה. עיינתי בחוות הדעת של הגב' עאזם-נאשף שהוגשה מטעם ההגנה והתרשמתי כי טיפול ייעודי בתחום פגיעות העבר ובתחום העבירות שביצע עשוי לשנות את דפוסי חשיבתו ויצמצם את הסיכון במצבו וכן בתסקיר שירות המבחן אשר לא בא בהמלצה שיקומית בעניינו של הנאשם, וציין כי להערכתו קיימת נזקקות טיפולית ואם הנאשם יבטא נכונות לכך, יש מקום לשקול שילובו בטיפול במסגרת שב"ס. סבורני כי בשלב זה לא ניתן להסיק שהנאשם השתקם או שקיים סיכוי של ממש שישתקם, ומכאן שאין מקום לחרוג ממתחם העונש משיקולי שיקום.

גזירת העונש המתאים לנאשם

22. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**. במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לכך שהנאשם בן 37, פרוד מזה שנים רבות ואב לילד בן 10, עמו חידש את הקשר לאחרונה. הנאשם תפקד לאורך השנים באופן נורמטיבי במישור התעסוקתי, התנדב במשמר האזרחי, ועבד בתחומים סמוכים למערכת אכיפת החוק (כגובה מס וכאוכף מעבר). הנאשם שימש במשך שנים רבות כמתנדב במשטרת ישראל, ואף זכה לתעודות הערכה על פועלו. לצד זאת הנאשם חווה קשיים רגשיים הקשורים בפגיעות משמעותיות בעברו שהובילו לקשרים מורכבים עם משפחתו וסביבתו, ולחששו מפני דמויות אשר נתפסות בעיניו כחזקות. הנאשם נעדר עבר פלילי, ואולם כפי שנקבע לא אחת על ידי בית המשפט העליון, מטיבן של עבירות לקיחת השוחד, הנאשמים בהן אינם עבריינים מועדים אלא אנשים נורמטיביים נעדרי עבר פלילי (לעניין זה ראו למשל בע"פ 9598/16 קטיש נ' מדינת ישראל [13.7.17]; ע"פ 3927/16 מדינת ישראל נ' בר-זיו [23.2.17]).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 38923-11-20 מדינת ישראל נ' בן אברהם ואח'

הנאשם נמצא בהליך ברור רפואי בשל בעיות רפואיות. מובן שעונש מאסר ממושך יקשה על הנאשם בהיותו מאסר ראשון ובפרט נוכח מצבו הרפואי והרגשי המורכב. הנאשם הודה באשמה ונטל אחריות על מעשיו בעבירות אף שבפני שירות המבחן הודה רק באופן חלקי בביצוע העבירות, וגילה קושי לקחת אחריות על נטילת השוחד. שירות המבחן התרשם מקשייו של הנאשם לקחת אחריות על ביצוע העבירות, להתייחס לדפוסיו המרמתיים ולמעורבותו השולית ונמנע מהמלצה שיקומית בעניינו. הנאשם מסר לשירות המבחן כי הוא שולב בקבוצה טיפולית להתמודדות במעצר ובעבודה כראש חולייה.

מידת שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק היתה נמוכה, והוא הודה רק בעת שהתיק היה קבוע לשמיעת ראיות. בהקשר זה נתתי דעתי לטענת ההגנה שלפיה הסיבה להיעדר שיתוף הפעולה עם גורמי אכיפת החוק בשלב החקירה קשורה בחששו של הנאשם מהנאשמים הנוספים בכתב האישום.

נתתי דעתי לחלוף הזמן מאז תום ביצוע העבירות בחודש אוקטובר 2020 ולתקופה בת כשנה ו-3 חודשים בה שוהה הנאשם במעצר.

23. עוד יש לשקול את **הרתעת היחיד** בגדרו של המתחם, וזאת בשים לב להערכת שירות המבחן לגורמי הסיכון להישנות ביצוע עבירות שבכללן דפוסים מרמתיים, קשיים בוויסות דחפים, נטייה לחיפוש הערכה מסביבתו, דפוסים שוליים והעמקת מעורבות בחברה שולית. כמו כן יש לקחת בחשבון את שיקול הרתעת הרבים בגדרו של המתחם, וזאת בשים לב לפסיקת בית המשפט העליון המורה על מתן משקל לשיקולי הרתעת הרבים בקביעת עונשם של מבצעי עבירות שחיתות.

24. **עקרון האחידות בענישה** הוא עקרון יסוד במשפט הפלילי שנועד להבטיח שוויון בפני החוק. עקרון זה מורה כי יש להחיל שיקולי ענישה דומים על מי שביצעו עבירות דמות, בנסיבות דומות ומקבל משנה חשיבות כאשר מדובר בנאשמים באותה פרשה. במקרה זה מדובר בחמישה נאשמים באותה פרשה. הנאשם הורשע בביצוע עבירות בארבעה אישומים – ואילו כל אחד מהנאשמים 2-5 הורשע באישום אחד בלבד. בעוד שהנאשם הורשע בשתי עבירות של לקיחת שוחד, הנאשמים 3 ו-4 הורשעו כל אחד בעבירה של מתן שוחד, שהיא עבירה קלה יותר. חלקו של הנאשם בעבירות הוא המרכזי והמשמעותי ביותר, ובכל אישום ביצע את העבירה מול נאשם אחר.

הנאשם 2 בעל עבר פלילי, נדון לעונש של 12.5 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. הנאשם 3 שהורשע כאמור גם בעבירת מתן שוחד, בעל הרשעה יחידה, נדון במסגרת הסדר טיעון לעונש של 26 חודשי מאסר בפועל בחופף לעונש של עבודות שירות שהופסק והומר למאסר בפועל (ולטענת המאשימה יש לראות זאת כעונש של 20.5 חודשים). בעניינו של הנאשם 4 שהורשע אף הוא במתן שוחד, נקבע כי לא היה יוזם באירוע, יצא פעם אחת ממקום הפיקוח וכי חשד

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 20-11-38923 מדינת ישראל נ' בן אברהם ואח'

אך נמנע לברר מה טובת ההנאה שמסר האחר לנאשם, ללא עבר פלילי, נדון לעונש של שישה וחצי חודשי מאסר בפועל. הנאשם 5 ללא עבר פלילי נדון לעונש של 9 וחצי חודשי מאסר בפועל.

נוכח חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם וחלקו הדומיננטי בעבירות, מובן שעונשו צריך להיות גבוה באופן ממשי מעונשם של יתר הנאשמים.

25. **הקנס** – בכל הנוגע לרכיב הקנס יש לתת את הדעת לכך שעל פי סעיף 290(א) בחוק העונשין, הקנס המרבי הוא "פי חמישה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) או פי ארבעה משווי טובת ההנאה השיג או שהתכוון להשיג על ידי העבירה – הגבוה מביניהם. בנסיבות אלה יש להעמיד את מתחם עונש הקנס ההולם על 25,000 ₪ עד 75,000 ₪, וזאת אף תוך התחשבות במצבו הכלכלי הקשה של הנאשם. עוד יש לתת את הדעת לסכומי הקנסות אשר הוטלו על הנאשמים האחרים, אשר כאמור לעיל, חלקם היחסי הפרשה נמוך מחלקו של הנאשם. על הנאשם 2 הושת קנס בסך 18,000 ₪. על הנאשם 3 הושת קנס בסך 25,000 ₪. על הנאשם 4 הושת קנס בסך 10,000 ₪. על הנאשם 5 הושת קנס בסך 15,000 ₪.

26. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי יש לגזור על הנאשם עונש בשליש התחתון של מתחם העונש, לצד עונש מאסר מותנה וקנס כספי משמעותי.

סוף דבר

27. **אשר על-כן, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים :**

- א. **36 חודשי מאסר בפועל** אשר מניינם מיום מעצרו 26.10.20.
- ב. 10 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר עבירה מהעבירות שבהן הורשע.
- ג. קנס כספי בסך של 35,000 ₪ או 90 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 35 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שהראשון שבהם ביום 1.1.23. אם לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי.
- ד. חילוט סך של 2,000 ₪ שנתפס.

מזכירות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 38923-11-20 מדינת ישראל נ' בן אברהם ואח'

ניתן היום, י"ז שבט תשפ"ב, 19 ינואר 2022, בנוכחות הצדדים.

קובו

עמי קובו, שופט